

Департамент культури, туризму та культурної спадщини
Кіровоградської обласної державної адміністрації
Комунальний заклад «Обласна універсальна наукова
бібліотека ім. Д. І. Чижевського»

Еколого-просвітницька діяльність бібліотек Кіровоградщини

Бібліографічний покажчик

“ Жити щасливо й жити в злагоді з Природою - одне й те саме”

Сенека

Кропивницький – 2017

УДК 02(477Ю65):502(048.3)
ББК 91.9:78.381.9:20.1(4УКР)
Е45

Еколого-просвітницька діяльність бібліотек Кіровоградщини: бібліографічний показник/Обласна універсальна наукова бібліотека ім.Д.І.Чижевського; укл. Наталія Івахнюк, ред. Валентина Козлова, відп. за вип. Олена Гаращенко. – 2017. – 16с.

Бібліографічний показник містить матеріали про еколого-просвітницьку діяльність бібліотек Кіровоградщини протягом 2006-2016 років та включає 179 бібліографічних записів.

До показника увійшли друковані матеріали: статті із щорічника «Бібліотечна орбіта Кіровоградщини» та публікації з періодичних видань.

Матеріали згруповані за системою розділів, а в межах розділів – за алфавітом прізвищ авторів або назв праць.

Показник створений в САБ “ІРБІС” на основі баз даних обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Д.І. Чижевського.

Видання розраховане на бібліотечних працівників та студентів бібліотечної спеціальності, а також на фахівців природоохоронних установ та широкий загал громадян, хто переймається екологічними проблемами довкілля рідного краю.

Укладач: Івахнюк Н.Г.

Редактор: Козлова В.А.

Відповідальна за випуск: Гаращенко О. М.

ВІД УКЛАДАЧА

В ХХІ століття людина вступила з новою філософією життя, згідно з якою перед усією людською спільнотою гостро постали проблеми екологічної безпеки на планеті, пошуку науково обґрунтованої стратегії системи відносин "людина - суспільство - природа". Проблеми докільля являють собою органічне переплетення економічних, політичних, правових, етичних, а також наукових й технологічних компонентів. Уся діяльність людей споконвічно була спрямована на те, щоб найповніше розкрити таємниці природи, приборкати і підпорядкувати її задоволенню своїх різноманітних і постійно зростаючих потреб. Тож особливо на попередніх етапах цивілізаційного розвитку було підкорення людиною всіх природних сил і ресурсів, які вважалися невичерпними, а права людини на володіння і розпорядження ними - необмеженими.

І хоч ставлення людини до природи принципово не змінилось, екологічна криза досить істотно вплинула на частину людства. Велика планета Земля в нашій свідомості раптом стала на диво малою і слабкою, а незліченна кількість її мешканців - пасажирами одного човна. Суворая реальність вимагає чіткого усвідомлення, що краще вжити заходів зараз, до того, як станеться біда, ніж потім долати її згубні наслідки.

Сучасні екологічні проблеми всього світу, України та її регіонів тісно пов'язані між собою, тому фахівцю будь-якої спеціальності необхідно орієнтуватися як в глобальних, так і в регіональних екологічних проблемах, які породжують економічні та соціальні негаразди. Це важливо, бо кожен фахівець працює в конкретному регіоні, для якого характерні певні місцеві проблеми, без знання причин яких неможливо отримати позитивний результат. Тому перед усім потрібно знати причини загально екологічних проблем як світового масштабу, так і державного, регіонального, місцевого та взаємозв'язки між ними.

Екологічна ситуація, що склалася в різних регіонах України, в тому числі і на Кіровоградщині, вимагає розв'язання багатьох проблем для створення екологічно безпечних умов проживання населення. Збереження життя на Землі і його безпека залежить безпосередньо від рівня екологічної культури. Людина має знати шляхи і засоби бережливого використання природи, поліпшення навколишнього середовища, можливості відновлення його ресурсів.

Сучасна бібліотека є центром популяризації екологічної культури. Бібліотеки протягом багатьох років приділяють значну увагу проблемам інформаційної підтримки екологічної просвіти, формують у читачів навички екологічної культури, збирають фонди літератури з питань екології. Серед переваг бібліотек – доступність, безкоштовність користування інформацією, можливість надання користувачу таких джерел, де одне й те ж питання може бути висвітлене з різних поглядів.

Залишаючись центрами підтримки та розвитку читання, формування читацьких інтересів, вони стали установами культурного, наукового, освітнього, просвітницького та комунікаційного призначення. Сьогодні саме бібліотеки виступають в ролі безальтернативних каналів поширення природоохоронної інформації, формування екологічного світогляду населення. Бібліотекам належить особлива роль в безперервній екологічній освіті місцевого співтовариства.

Саме з цією метою в обласній універсальній науковій бібліотеці ім. Д.І. Чижевського за підтримки департаменту екології та природних ресурсів Кіровоградської

ОДА було створено Орхуський центр екологічної інформації. Місія центру - надання доступу населенню регіону до всеукраїнських та світових екологічних ресурсів. Основними напрямками роботи центру визначено: акумуляція інформації про екологічну політику держави та області; налагодження тісної співпраці з урядовими та неурядовими організаціями, екологами, фахівцями природоохоронних установ регіону; надання методичної підтримки бібліотекам області з питань екологічної просвіти та створення інформаційного продукту з екологічних питань з краєзнавчою складовою. Центр оснащено комп'ютерною технікою, сучасними меблями та створено комфортні умови для відвідувачів. Фонди Центру комплектуються як на традиційних, так і електронних носіях. В популяризації екологічних знань широко використовується електронний інформаційний ресурс.

Головну роль в еколого-просвітницькій діяльності відіграє вміння бібліотекарів знаходити і в повному обсязі надавати користувачам інформацію, що несе в собі екологічні знання. Ефективність екологічної роботи в бібліотеці багато в чому залежить не тільки від професіоналізму бібліотечного працівника, але і його особистої екологічної культури, його енергії, ініціативи, творчості. Адже займатися екологічною роботою неможливо без любові до природи, навколишнього світу, людини в цьому світі, своїх читачів і своєї професії.

Через участь у заходах, які проводять бібліотеки, жителі області, особливо молодь, залучаються до різних форм природоохоронної діяльності: дослідницько-практичної, культурно-дозвільної, туристсько-пізнавальної.

Екологічна робота в бібліотеках області ґрунтується на систематичності, послідовності, комплексному підході та сучасних формах роботи з користувачами.

I. Методичний супровід

1. Бібліотеки і екологічна просвіта: інформаційне видання. [уклад. О. Кісельова]; Кіровоградська обласна бібліотека для юнацтва - Кропивницький, 2016. – 24 с.179.
2. Екологія та суспільство: бібліогр. покажч. / [уклад. Л. Гурба, Н. Товстопят ; ред. : В. Зеленіна, Т. Ротар]; Кіровоградська обл. б-ка для юнацтва. Кіровоград: [б. в.], 2016. 25 с.
3. Демещенко Л.І. Бібліотека - центр екологічної культури. Консультація. - с. 66 -76 / Бібліотечна орбіта Кіровоградщини : Збірник статей / Управління культури і туризму Кіровоградської обл. держ. адміністрації, Обласна універсальна наукова б-ка ім. Д.І.Чижевського; укл. В.А. Козлова, відпов. за вип. О. М .Гаращенко. - Кіровоград: Б.в., 2006. -141 с.
4. Демещенко Л.І. Екологічні проблеми та їх вирішення через призму бібліотечної діяльності. Аналітична довідка. - с.69-75 /Бібліотечна орбіта Кіровоградщини : Збірник статей / Управління культури і туризму Кіровоградської обл. держ. адміністрації, Обласна універсальна наукова б-ка ім. Д.І. Чижевського; укл. В. А. Козлова, відпов. за вип. О. М. Гаращенко. - Кіровоград: ПОЛІМЕД - Сервіс.
Вип. 2. - 2008. - 123,[1] с.: фото. кол.
5. Коваленко І. А. Роль і місце бібліотеки у вирішенні екологічних проблем регіону. - с. 87-94 /Бібліотечна орбіта Кіровоградщини : Збірник статей / Управління культури і туризму Кіровоградської обл. держ. адміністрації, Обласна універсальна наукова б-ка ім. Д.І. Чижевського; укл. В.А. Козлова, відпов. за вип. О.М. Гаращенко. - Кіровоград : ПОЛІМЕД - Сервіс.
Вип. 3. - 2010. - 281,[1] с.: фото.кол.
6. Одегналова В. О. Аналіз діяльності бібліотек області з питань екологічної просвіти населення (за матеріалами звітів 2010 року). - с. 102 - 111 / Бібліотечна орбіта Кіровоградщини : збірник статей / Упр. культури і туризму Кіровоградської обл. держ. адм., ОУНБ ім. Д. І. Чижевського; укл.: В. А. Козлова, Л. О. Дубина; відп. за вип. О. М. Гаращенко. - Кіровоград : Центрально-Українське вид-во
Вип. 4. - 2011. - 292 с.: фото, 3 л. фото. кол., табл.
7. Осокіна А. П. Взаємодія бібліотеки та соціальних партнерів у вирішенні екологічних питань регіону. - с. 331-336 / Бібліотечна орбіта Кіровоградщини: збірник статей / Департамент культури, туризму та культурної спадщини Кіровогр. обл. держ. адміністрації, Обл. універсальна наук. б-ка ім. Д. І. Чижевського; упор. Валентина Козлова; відп. за вип. Олена Гаращенко. - Кропивницький : Центрально-Українське вид-во.
Вип. 8. - 2016. - 379,[1] с.: фото. кол.
8. Проблеми екології та роль бібліотек у формуванні екологічного світогляду молоді: Обласне соціологічне дослідження: аналіз-звіт / [вик.: Н. Борзенко; ред.: В. Зеленіна, Н. Таратута]; Кіровоградська ОЮБ. – Кропивницький, 2016. – 28 с.
9. Ракулєнко Н.В. Аналіз діяльності бібліотек області з питань екологічної просвіти населення. -с. 263 -269 / Бібліотечна орбіта Кіровоградщини : збірник статей / Управління культури і туризму Кіровоградської обл. держ. адміністрації, Обласна універсальна наукова б-ка ім. Д.І. Чижевського ; укл. В.А. Козлова, відпов. за вип. О. М. Гаращенко. - Кіровоград : ПОЛІМЕД - Сервіс.
Вип. 3. - 2010. – 281 с.: фото. кол.

10. Ракуленко Н.В. Екологічна культура: від бібліотекаря до користувача (роль бібліотек Кіровоградщини в екологічній просвіті населення). - с.139-150 / Бібліотечна орбіта Кіровоградщини: збірник статей / Департамент культури, туризму та культурної спадщини Кіровоград. обл. держ. адміністрації, Обл. універсальна наук. б-ка ім. Д. І. Чижевського; упор. Валентина Козлова ; відп. за вип. Олена Гаращенко. - Кіровоград: [б. и.].
Вип. 7. - 2015. - 353,[1] с.: фото. кол.

11. Циганкова Л.О. Людина: життя в довкіллі. Матеріали на допомогу підвищення кваліфікації бібліотечних працівників. - с. 77-90 / Бібліотечна орбіта Кіровоградщини : Збірник статей / Управління культури і туризму Кіровоградської обл. держ. адміністрації, Обласна універсальна наукова б-ка ім. Д.І. Чижевського ; укл.В.А. Козлова, відпов. за вип. О. М. Гаращенко. - Кіровоград: Б.в., 2006. -141 с.

**Інформаційний електронний ресурс: веб-сайти обласних бібліотек
м. Кропивницький**

12. <http://library.kr.ua>
13. <http://lib.kr.ua>
14. <http://librarychl.kr.ua>

II. Людина: життя в довкіллі

“Рідна природа входить у нашу душу,
як колиска буття, як чисте джерело,
з якого ми вперше напились живої води.”

Василь Сухомлинський

15. Андрійчук Л. Екологія і сучасність [Текст] / Л. Андрійчук // Трудівник Устинівщини. - 2013. - 19 січня. - С. 2
16. Баланівська В. До дня Довкілля // Колос. – 2015. – 23 квітня. - С. 1
17. Бібліотекарі говорили про екологію: Різне // Маловисківські вісті. - 2008. - 23 квітня. - С. 4
18. Бортнік Л. Шепочуть ніжно квіти пелюстками [Текст] / Л. Бортнік // Сільське життя (Добровеличківський р-н). - 2010. - 13 листопада. - С. 4
19. Виртуальное путешествие в Прикарпатье [Текст] // Первая городская газета. - 2013. - 4 апреля. - С. 10: фото
20. Гейко Л. "Пташине царство" у Новопраському НВК [Текст] / Л. Гейко, Т. Підлубна // Сільський вісник. - 2013. - 13 квітня. - С. 3
21. Гліб Цуканов відкриває Україну [Текст] // Вечірня газета. - 2014. - 26 вересня. - С. 12
22. Горпинко В. Бібліотека і екологічна освіта [Текст] / В. Горпинко // Степовий край. - 2006. - 23 березня. - С. 6
23. Десятилетний фотограф доказывает, что лето круче Интернета [Текст] // Первая городская газета. - 2015. - 24 сентября. - С. 10: фото

24. Дуканіч А. Жити в злагоді з природою / А. Дуканіч // Світловодськ вечірній. - 2008. - № 47-48: 12 червня. - С. 8
25. Дуканіч А. Сім чудес світу - захоплююча подорож / А. Дуканіч // Світловодськ вечірній. - 2007. - № 95-96: 29 листопада. - С. 8: фото
26. Екологічний марафон згуртовує і навчає [Текст] // Маловисківські вісті. - 2014. - 2 липня. - С. 3
27. Екологія очима дітей: круглий стіл // Екологічний вісник. - 2010. - 7 січня. - С. 1
28. Екологія – очима юних: круглий стіл. - Кіровоградська правда. - 2009. - 15 грудня. - С. 1
29. Заморочки з бочки [Текст] // Наше місто. - 2016. - 28 квітня. - С. 4: фото
30. Зуділова О. Екологія. Книга. Бібліотека. [Текст] / Зуділова О. // Новгородківські вісті. - 2006. - 2 червня. - С. 4
31. Івахнюк Н. Екологія людини - галузь сучасної науки [Текст] / Н. Івахнюк // Екологічний вісник Кіровоградщини. - 2011. - 8 вересня. - С. 2
32. Калиновська Т. Дрес-код березня - вуса, лапи та хвіст! [Текст] / Т. Калиновська // Кіровоградська правда. - 2012. - 2 березня. - С. 12
33. Король С. Природа і фантазія [Текст] / С. Король // Трудівник Устинівщини. - 2010. - 17 серпня. - С. 4
34. Король С. У світі дивовижної природи [Текст] / С. Король // Трудівник Устинівщини. - 2009. - 22 грудня. - С. 4
35. "Коснуться взглядом": выставка талантливой фотохудожницы [Текст] // Первая городская газета. - 2015. - 5 февраля. - С. 10: фото
36. Кудревич Д. Краса району, втілена у фотографії // Зоря № 41 (12 жовтня 2013 року). - С. 1
37. Левінська Т. "Березнева котовасія" стартувала [Текст] / Т. Левінська // Кіровоградська правда. - 2013. - 7 березня. - С. 10: фото
38. Левочко В. Глеб Цуканов відкриває Україну [Текст] / В. Левочко // Нова газета. - 2013. - 21 листопада. - С. 16
39. Левочко В. Мир человека с фотоаппаратом [Текст] / В. Левочко // Ведомости Плюс. - 2011. - 23 декабря. - С. 8
40. Лісниченко Ю. Чорне море - в центрі України [Текст] / Ю. Лісниченко // Вечірня газета. - 2012. - 27 січня. - С. 12
41. Любарський Р. Мандрівка за маршрутом ювіляра [Текст] / Р. Любарський // Народне слово. - 2012. - 22 березня. - С. 9: фото
42. Любарський Роман. Чи з'явиться на Кіровоградщині справжній екотуризм? [Текст] / Роман Любарський // Народне слово. - 2013. - 31 жовтня. - С. 13
43. Мальоване докiлля - прекрасне ! [Текст] // Наше місто. - 2013. - 2 травня. - С. 3

44. Микуленко К. "Кіровоградщина - мій рідний край" / К. Микуленко // Новгородківські вісті. - 2007. - 29 червня. - С. 2
45. Мицикова Л. "Ясніє в кожній квітці дивина..." [Текст] / Л. Мицикова // Степовий край. - 2009. - 28 листопада. - С. 4
46. "Мій рідний край, моя маленька батьківщина!" [Текст] // Степовий край. - 2015. - 12 грудня. - С. 4: фото
47. Найдьонова, О. Світ очима еколога [Текст] / О. Найдьонова // Освітнянське слово. - 2014. - квітень-травень. - С. 6: фото
48. Никоненко В. Нужен ли Кировоградщине экотуризм? [Текст] / В. Никоненко // Первая городская газета. - 2013. - 24 октября. - С. 2: фото
49. Нужна О. Чернобыль - це набат і біль /Урок-конференція "Геоecологічна ситуація в Україні"// О. Нужна // Трудівник Устинівщини. - 2009. - 7 травня. - С. 4
50. Олександрова Т. Подорож у весну [Текст] / Т. Олександрова // Сільський вісник. - 2012. - 19 травня. - С. 9
51. Перша бібліотека на сонячних батареях у нашій області [Текст] // Вперед. - 2015. - 4 липня- С. 2
52. Попович Л. Кіровоградці побачать Буковину [Текст] / Л. Попович // Кіровоградська правда. - 2012. - 19 жовтня. - С. 12: фото
53. Попович Любов. Третьюкласник презентував в обласному центрі власну фотовиставку [Текст] / Любов Попович // Кіровоградська правда. - 2014. - 16 грудня. - С. 4: фото
54. Приходите отметить день кота! [Текст] // Первая городская газета. - 2014. - 27 февраля. - С. 10: кол.іл.
55. Проблемы экологии – глазами детей // Ведомости плюс. - 2009. - 6 ноября. - С. 7
56. Путівники по заповідниках області // Освітнянське слово. - 2007. - № 5 (травень). - С. 2
57. Равлики вчили любити природу [Текст] // Вісник Голованівщини. - 2016. - 23 квітня. - С. 1
58. Ратушна С. Кімнатні рослини в сучасному інтер'єрі / С. Ратушна // Кооперація і підприємництво. - 2007. - 8 квітня. - С. 11
59. Резник Т. Екологічне виховання кіровоградців // Екологічний вісник Кіровоградщини. - 2010. - 9 грудня. – С. 1
60. Романюк Л. Про екотуризм, екопроблеми та екоперспективи [Текст] / Л. Романюк // Наш бізнес. - 2013. - 24 жовтня. - С. 12: фото.кол.
61. Романюк Л. Світ - очима фотохудожників [Текст] / Л. Романюк // Народне слово. - 2010. - 23 грудня. - С. 12
62. Сад моєї душі [Текст] // Новини Кіровоградщини. - 2013. - 3 січня. - С. 12

63. Салтан Г. Любить осінь дівтора [Текст] / Г. Салтан // Трудівник Устинівщини. - 2006. - 21 листопада. - С. 4
64. Сафонова Н. Екологічне виховання - щедра природа [Текст] / Н. Сафонова // Долинські новини. - 2014. - 24 липня. - С. 2
65. Свірса І. Веселковий світ природи [Текст] / І. Свірса // Долинські новини. - 2013. - 18 травня. - С. 2
66. Сідорова Олена. У Кіровограді відкриється виставка дев'ятирічного фотографа [Текст]: анонс / Олена Сідорова // Кіровоградська правда. - 2015. - 8 вересня. - С. 2: фото
67. Скринько Н. Вода - то господні очі [Текст] / Н. Скринько // Вісті Світловодщини. - 2016. - 17 червня. - С. 6
68. Талашкевич Людмила. Посилити екологічне виховання населення / Людмила Талашкевич // Новоукраїнські новини. - 2009. - 20 червня. - С. 4
69. Танчинець Тетяна. Виховуємо небайдуже покоління [Текст] / Тетяна Танчинець // Трудова слава. - 2013. - 12 червня. - С. 3
70. Тишко С. Край мій - гордість моя / С. Тишко // Вісті Світловодщини. - 2008. - № 48. - 27 листопада. - С. 5: фото
71. Удовик Н. Маленька подорож осінньої днини [Текст] / Н. Удовик // Новомиргородщина. - 2016. - 17 вересня. - С. 3
72. Фейчук В. Подорож на Монастирище [Текст] / В. Фейчук // Трудівник Устинівщини. - 2012. - 14 квітня. - С. 3
73. Фотовиставка "Моя квітуча Україна: Кіровоградщина" [Текст] // Народне слово. - 2012. - 21 червня. - С. 13
74. Фролова В. Людина: життя в довкіллі [Текст] / В. Фролова // Зоря. - 2006. - 24 червня. - С. 2
75. Чорнобривець Тетяна. У пошуках синього птаха / Т. Чорнобривець // Новоукраїнські новини. - 2013. - 27 липня. - С. 5: Фото
76. Шай Оксана. Творча зустріч в бібліотеці [Текст] / Оксана Шай // Придніпров'я. - 2013. - 4 травня. - С. 6: фот.
77. Шедеври вечірнього сонця [Текст] // Народне слово. - 2014. - 6 березня. - С. 11: фото.кол.
78. Шибистая В. Купи корм - накорми kota! [Текст] / В. Шибистая // Первая городская газета. - 2012. - 8 марта. - С. 4: фото
79. Шкабой Вікторія. Грудневий вернісаж [Текст] / Вікторія Шкабой // Народне слово. - 2015. - 7 січня. - С. 11: кол.іл.
80. Шкабой Вікторія. Дивовижні птахи [Текст] / Вікторія Шкабой // Народне слово. - 2014. - 24 квітня. - С. 4: фото

81. Шматько Л. Для любителів природи і красного слова / Л. Шматько // Народне слово. - 2008. - 15 січня. - С. 3
82. Юферова Людмила. Ходив гарбуз по городу [Текст] / Л. Юферова // Сільське життя (Добровеличківський р-н). - 2011. - 5 листопада. - С. 8: фот.цв.
83. Яковенко І. Людина і природа - пошук гармонії [Текст] / І. Яковенко // Слово і час. - 2013. - 23 липня. - С. 4

Ш. Небезпеки в урбанізованому середовищі

“Куди ти ділась, річенько? Воскресли!
У берегів потріскались вуста.
Барвистих лук не знають твої
весни,
і світить спека ребрами моста».

Ліна Костенко

84. А тому, що без води... [Текст] // Народне слово. - 2016. - 24 березня. - С. 3
85. Башняк Валентина. Попіл Чорнобиля в наших серцях [Текст] / Валентина Башняк // Вперед. - 2016. - 7 травня. - С. 5: фото
86. Березіна Н. "Чорнобиль - скорбота пам'яті людської" [Текст] / Н. Березіна // Сільський вісник. - 2011. - 30 квітня. - С. 2: фото
87. Бібко Юлія. На Чорнобиль журавлі летіли... [Текст] / Юлія Бібко // Вперед. - 2014. - 6 травня. - С. 2: фото
88. "Біль Чорнобиля" // Вечірня газета. - 2008. - 25 квітня. - С. 1
89. Відлуння Чорнобильських дзвонів [Текст] // Народне слово. - 2011. - 21 квітня. - С. 10
90. Волкотруб О. Чорнобиль - це набат і біль [Текст] / О. Волкотруб // Долинські новини. - 2014. - 1 травня. - С. 2
91. Гіркий шлях довжиною у тридцять років [Текст] // Вісті Світловодщини. - 2016. - 29 квітня. - С. 5: фото
92. Гордова Людмила. Біль наш... Чорнобиль [Текст] / Людмила Гордова // Сільське життя (Добровеличківський р-н). - 2014. - 10 травня. - С. 4: фот.
93. Гуцалюк Максим. Радон - полезный и опасный [Текст] / Максим Гуцалюк // Первая городская газета. - 2016. - 10 марта. - С. 3: фото
94. 25 років болю // Наше місто. - 2011. - 14 квітня. - С. 3
95. Діти малюють життя без небезпек // Наше місто. - 2016. - 9 червня. - С. 4
96. Дмітрієва Н. Чернобыль был, Чернобыль боль [Текст] / Н. Дмітрієва // Городской курьер. - 2010. - 29 апреля. - С. 2

97. Жидулова І. З нагоди 25-х роковин Чорнобильської трагедії [Текст] / І. Жидулова // Вільне слово. - 2011. - 4 травня. - С. 2
98. Жук В. Юним про чорнобильську катастрофу [Текст] / В. Жук // Долинські новини. - 2012. - 15 травня. - С. 2
99. Журжер О. Урок, який ми не повинні забувати// Зорі над Синюхою. – 2013. - № 19. - С.1
100. Заєць Марія. Чорнобильське лихо у нашій пам'яті [Текст] / Марія Заєць // Сільське життя (Добровеличківський р-н). - 2016. - 14 травня. - С. 4
101. Захарова Ольга. Чорнобиль не має минулого часу //Вечірня газета. – 2006. - 28 квітня. – С. 4
102. Здір Л. Чому навчили нас двадцять років після аварії на ЧАЕС [Текст] / Л. Здір // Народне слово. - 2006. - 22 квітня. - С. 1, 2
103. Із радоном так і не впоралися [Текст] // Нова газета. - 2016. - 3 березня. - С. 3
104. Івандюк Т. Присвячувалося Чорнобиллю [Текст] / Т. Івандюк // Маловисківські вісті. - 2011. - 9 травня. - С. 4
105. Івахнюк Н. Чорнобильські наслідки: сьогодні і завтра [Текст]: 20-річчю аварії на ЧАЕС / Н. Івахнюк // Кооперація і підприємництво. - 2006. - № 9 (травень). - С. 13
106. "Кировоградэкоресурсы" и библиотека Бойченко собирает батарейки [Текст] // Первая городская газета. - 2013. - 18 июля. - С. 10
107. Козяр Н. "А пам'ять пахне полином" [Текст] / Н. Козяр // Новомиргородщина. - 2016. - 7 травня. - С. 5
108. Коновалова А. Чорнобиль: горе і біль [Текст] / А. Коновалова // Колос. - 2006. - 22 квітня. - С. 2
109. Кудря С. Зона уваги - чиста вода [Текст] / С. Кудря // Наше місто. - 2013. - 4 квітня. - С. 3
110. Кузьміна Н. Чорнобиль не має минулого часу..[Текст] / Н. Кузьміна // Новгородківські вісті. - 2006. - 21 квітня. - С. 2
111. Левінська Т. Одна пальчикова батарейка забруднює природу на півстоліття [Текст] / Т. Левінська // Кіровоградська правда. - 2013. - 12 липня. - С. 4: фото
112. Левчик В. На розпеченім серці реактора [Текст] / В. Левчик // Долинські новини. - 2011. - 30 квітня. - С. 2
113. Любарський Р. Книга є. Чи буде з неї користь? [Текст] / Р. Любарський // Народне слово. - 2011. - 29 грудня. - С. 6
114. Любарський Роман. "Підстави для обговорення відсутні"?! [Текст] / Роман Любарський // Народне слово. - 2016. - 8 вересня. - С. 3: фото
115. Мельник Наталія. Чорнобильський дзвін [Текст] / Наталія Мельник // Сільське життя (Добровеличківський р-н). - 2015. - 19 грудня. - С. 4: фот.

116. Міщенко Л. Довге відлуння Чорнобиля [Текст] / Л. Міщенко // Сільський вісник. - 2011. - 7 травня. - С. 8
117. Овсяк Т. Скорботний набат Чорнобиля [Текст] / Т. Овсяк // Трудова слава. - 2016. - 23 квітня. - С. 1-2
118. Острова В. Обери здоровий спосіб життя / В. Острова // Долинські новини. - 2009. - 23 червня. - С. 2
119. Острова В. Чорнобиль: життя "до" і "після" [Текст] / В. Острова // Долинські новини. - 2011. - 30 квітня. - С. 2
120. Підлубна Т. Сумне крило Чорнобиля [Текст]: до річниці трагедії / Т. Підлубна, О. Кайко, Н. Солдатенко // Сільський вісник. - 2016. - 30 квітня. - С. 3: фото
121. Полулях С. Невідомий радон [Текст] / С. Полулях // Вечірня газета. - 2016. - 4 березня. - С. 4
122. Постригань І. Розмова з чорнобильцями [Текст] / І. Постригань // Трудівник Устинівщини. - 2013. - 14 травня. - С. 3
123. Прейма С. «Земле рідна, понівечена скрипка моя» [Текст] / Прейма С. // Трудівник Устинівщини. - 2006. - 13 травня. - С. 4
124. Радіонова Т. Чорнобильські хати, вам випала доля пустими стояти...[Текст] / Т. Радіонова // Сільський вісник. - 2011. - 30 квітня. - С. 7
125. Ракуленко Н. Небезпеки в сучасному урбанізованому середовищі / Ракуленко Н. // Кооперація і підприємництво. - 2008. - 29 лютого. - С. 11
126. Склярова, М. Попіл Чорнобиля в наших серцях [Текст] / М. Склярова // Вісті Світловодщини. - 2016. - 29 квітня. - С. 5: фото
127. Стеценко В. Вечір-реквієм "Чорна трагедія на кольоровій землі" [Текст] / В. Стеценко // Вісті Світловодщини. - 2016. - 13 травня. - С. 5: Фото
128. Ульянова Вікторія, Страшна дата // Вечірня газета. – 2006. - 28 квітня. – С. 4
129. Фігура О. Чорнобиль - наша печаль і скорбота [Текст] / Фігура О. // Степовий край. - 2006. - 22 квітня. - С. 4
130. Філіпенко І. Чорнобиль - бомба уповільненої дії [Текст] / І. Філіпенко // Кіровоград вечірній. - 2006. - 26 квітня. - С. 7
131. Фотофакт: "Поріс чорнобилем Чорнобиль - бідою нашою поріс" [Текст] // Сільське життя (Добровеличківський р-н). - 2012. - 5 травня. - С. 4: фот.
132. Черниш Т. Гіркий присмак полину [Текст] / Т. Черниш // Слово і час. - 2016. - 30 квітня. - С. 3: фото
133. Шаповалова Т. Проблеми "чорнобильців" обговорили за круглим столом [Текст] / Т. Шаповалова // Світловодськ вечірній. - 2016. - 28 квітня. - С. 3: Фото

134. Шумська С. Урок-реквієм "Під чорним крилом Чорнобиля" - у дитячій бібліотеці [Текст] / С. Шумська // Світловодськ вечірній. - 2016. - 5 травня. - С. 8: Фото

IV. Земля - наш дім

“Люби природу не як символ
Душі своєї,
Люби природу не для себе,
Люби для неї”

Максим Рильський

135. Алексеєнко Л. В. Чарівний світ квітів [Текст]: Освітньо-виховний проект / Л. В. Алексеєнко // Шкільний бібліотекар . - 2012. - № 5. - С. 22-27

136. Андрушко Т. Т. Берегти і природу, і людину! [Текст] / Т. Андрушко Т. // Маловисківські вісті. - 2007. - 9 травня. - С. 3

137. Андрушко Т. Планета в руках у дітей [Текст] / Т. Андрушко // Маловисківські вісті. - 2013. - 1 травня. - С. 5: фото

138. Буду я природі другом [Текст] // Наше місто. - 2013. - 9 травня. - С. 4

139. Волкотруб О. Хай завжди б'ється зелене серце природи [Текст] / О. Волкотруб // Долинські новини. - 2010. - 9 лютого. - С. 3

140. Ворона Т. Наша планета - колиска життя [Текст]: шкільний меридіан / Т. Ворона // Сільський вісник. - 2014. - 23 травня. - С. 3: фото

141. Горбатюк І. "...Боляче душі за ту збіднілу фауну і флору" [Текст] / І. Горбатюк // Народне слово. - 2010. - 27 квітня. - С. 6

142. Гриценко К. Краса землі - краса життя [Текст] / К. Гриценко // Вечірня газета. - 2011. - 18 листопада. - С. 2

143. Дешура В. Бережи природу усюди і завжди// Зорі над Синюхою. - 2008 рік. - 15 березня. - С. 3

144. Железнякова І. Скеля, яка лікує: З турботою про людей / І. Железнякова // Олександрійські відомості. - 2007. - 29 листопада. - С. 3

145. За чисту Україну [Текст] // Наше місто. - 2014. - 17 квітня. - С. 2

146. Коваленко Надія Борисівна. Збережемо красу землі для нащадків [Текст] / Н.Б. Коваленко // Вісник Голованівщини. - 2010. - 29 травня. - С. 5

147. Коряк М. Бережімо свою планету [Текст] / М. Коряк // Знам'янські вісті. - 2011. - 27 квітня. - С. 4

148. Кудрик О. Гортаючи Червону книгу [Текст] / О. Кудрик // Трудівник Устинівщини. - 2013. - 23 липня. - С. 4: фото

149. Лисенко О. Земля - планета праги / О. Лисенко // Сільське життя (Добровеличківський р-н). - 2008. - 29 травня. - С. 3
150. Личман О. Рятуємо землю [Текст] / О. Личман // Трудівник Устинівщини. - 2007. - 15 травня. - С. 4
151. Любомська Л. Збережімо нашу планету зеленою і квітучою [Текст] / Л. Любомська // Слово і час. - 2013. - 21 травня. - С. 4
152. Пічкуренко В. Навчіть дитину любити природу / В. Пічкуренко // Вечірня газета. - 2008. - 16 травня. - С. 6
153. Плахотнюк В. "Земля - наш дім" [Текст] / В. Плахотнюк // Трудівник Устинівщини. - 2013. - 28 травня. - С. 2: фото
154. Резник Т. Молодь за чисте повітря і майбутнє без екологічних проблем // Екологічний вісник -2009. - 5 листопада. - С. 2
155. Рибакіна І. Земля радіє від краси [Текст] / І. Рибакіна // Новгородківські вісті. - 2011. - 4 травня. - С. 3
156. Роздобудько С. Бібліотеки - за чисті землю, повітря і воду, за чисту душу і розум народу / Роздобудько С. // Вперед. - 2007. - 6 листопада. - С. 4
157. Руденко Т. Д. Вмійте природу любити [Текст]: екологічна конференція для учнів 9-х класів / Т. Д. Руденко // Шкільний бібліотекар . - 2012. - № 7. - С. 27-29
158. Ружанська Т. Свято зимуючих птахів [Текст] / Т. Ружанська // Освітнянське слово. - 2010. - березень. - С. 8
159. Семененко В. Бережи природу рідного краю [Текст] / В. Семененко // Зоря. - 2012. - 3 листопада. - С. 4
160. Семенова Н. Нам здесь жить... [Текст] / Н. Семенова // Україна-Центр. - 2009. - 5 листопада. - С. 11
161. Сидоренко Л. Земля - колыска людства [Текст] / Л. Сидоренко // Трудова слава. - 2006. - 29 квітня. - С. 3
162. Смоктей Ольга. Ми за чисте довкілля [Текст] / Ольга Смоктей // Сільське життя (Добровеличківський р-н). - 2016. - 2 липня. - С. 4: фот.
163. Твердоступ Р. Виклик людству з майбутнього [Текст] / Р. Твердоступ // Освітнянське слово. - 2011. - квітень. - С. 2
164. Тодорова С. М. "Жити в чистому світі" [Текст]: Сценарій заходу з екологічної освіти / С. М. Тодорова // Шкільний бібліотекар . - 2012. - № 6 (18). - С. 12-14
165. Чорнобривець Тетяна. Друге життя непотрібних речей / Т. Чорнобривець // Новоукраїнські новини. - 2013. - 7 вересня. - С. 5: Фото
166. Чорнобривець Тетяна. У країні добрих вчинків [Текст] / Т. Чорнобривець // Новоукраїнські новини. - 2013. - 13 липня. - С. 4: Фото

167. Шлях до збереження біосфери та здоров'я людей [Текст] // Народне слово. - 2010. - 9 листопада. - С. 6
168. Шмагайло О. Земля на долонях турботи [Текст] / О. Шмагайло // Долинські новини. - 2014. - 8 травня. - С. 2
169. Щоб Новоукраїнщина була зеленою і чистою [Текст] // Новоукраїнські новини. - 2011. - 16 квітня. - С. 3: Фото
170. Юфимчук К. Знищимо природу - не стане й України... [Текст] / Юфимчук К. // Новоукраїнські новини. - 2007. - 28 квітня. - С. 5

V. Екологія в мережі Інтернет. Веббібліографічний список Інтернет-адрес

171. Міністерство охорони навколишнього природного середовища
<http://www.menr.gov.ua/> - Київ
172. Всеукраїнська екологічна Ліга
<http://www.ecoleague.net/> - Київ
173. Українська екологічна асоціація "Зелений світ"
<http://www.zelenysvit.org.ua/> - Київ
174. Журнал "Натураліст"
<http://proeco.visti.net/naturalist/> - Київ
175. Зелені сайти (корисні посилання) - Зелений пакет
www.greenpack.in.ua/media/
176. Департамент екології та природних ресурсів Кіровоградської ОДА
[ekolog.kr-admin.gov.ua /](http://ekolog.kr-admin.gov.ua/)
177. ГО "ФЛОРА"
childflora.com.ua/
178. Кіровоградська обласна організація ВЕЛ
www.ecoleague.net/
179. КМО ВЕГО "МАМА-86"
kr-mama86.com.ua/

Зміст

Від укладача	3
I. Методичний супровід	5
II. Людина: життя в довкіллі	6
III. Небезпеки в урбанізованому середовищі	10
IV. Земля – наш дім	13
V. Екологія в мережі Інтернет.	15
Веббібліографічний список Інтернет - адрес	